

Det nasjonale dekanmøte i medisin

UiO : Universitetet i Oslo

UNIVERSITETET I BERGEN

UiT Norges arktiske universitet

Vår dato: 02.02.2026

Vår referanse (UiB): 2026/1546

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Innspill til Helsereformutvalget fra de medisinske- og helsevitenskapelige fakultetene ved UiB, UiO, UiT og NTNU

Helsereformutvalgets arbeid berører fundamentale sider ved hvordan Norge skal organisere, utvikle og sikre en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i årene som kommer. Vi vil med dette innspillet understreke universitets- og høyskolesektorens sentrale roller i fremtidens helsetjenester. Både kvalitet, kapasitet og beredskap i helsetjenesten avhenger av et velfungerende samspill mellom utdanning, forskning, klinikk og tjenesteutvikling.

Vi ønsker derfor å peke på noen forhold vi mener må gis tydelig plass i utvalgets arbeid.

1. Samarbeidet mellom universiteter og helsetjeneste er avgjørende for rekruttering, faglig kvalitet og bærekraft

For å sikre nok leger og annet helsepersonell i hele landet må helsetjenesten være en attraktiv arbeidsplass. Dette avhenger i stor grad av hvor tett helseforetak og kommuner samarbeider med universitetene om fagutvikling, utdanning og forskning. Uten slike partnerskap blir det vanskelig å rekruttere, beholde og videreutvikle nødvendig kompetanse.

Kombinerte klinisk-akademiske stillinger, tilgang til forskningsinfrastruktur og tydelige karriereløp for faglig utvikling er dokumentert effektive virkemidler for rekruttering – også i distriktene. Slike modeller skaper fagmiljøer som er attraktive for både nyutdannet og erfarent helsepersonell, og de bidrar til et arbeidsliv der kvalitet, kunnskapsdeling og innovasjon er integrert i tjenesten.

Vi vil derfor understreke at en fremtidig helsereform må:

- styrke strukturer som muliggjør og belønner samarbeid mellom tjenestene og universitetene
- sikre forutsigbare rammevilkår for kombinerte stillinger og forskningsaktive kliniske miljøer

- anerkjenne at rekruttering og kvalitet i helsetjenesten er tett knyttet til tilgjengeligheten av forsknings- og utdanningsmuligheter
- inkludere universitetene som sentrale aktører i strategisk planlegging av kompetanse og tjenesteutvikling

Uten et systematisk og forpliktende samarbeid mellom helsetjenesten og universitetene vil det være utfordrende å sikre nødvendig kompetanse, opprettholde kvalitet.

2. Universitetenes rolle i nasjonal helseberedskap må synliggjøres

Pandemien viste tydelig hvor avhengig Norge er av forskningskapasitet, spesialisert kunnskap og robuste fagmiljøer for å håndtere kriser. Universitetene leverer:

- forskningsbasert beslutningsstøtte
- laboratorie- og analysetjenester
- utvikling og evaluering av nye metoder
- utdanning av kritisk personell

En fremtidig helsereform må inkludere universitetssektorens rolle i beredskapen, og sikre at forsknings- og utdanningsmiljøene har et planverk som gjør oss i stand til å respondere raskt og effektivt i en krisesituasjon.

I en tid der teknologi, pandemirisiko og global sårbarhet øker, bør dette være en integrert del av utvalgets vurderinger.

3. Utdanning av fremtidens helsepersonell – kapasitetsbehov og kvalitet

Universitetene har det formelle ansvaret for utdanning av leger og andre helseprofesjoner. Dersom Norge skal møte det fremtidige behovet for helsepersonell, må reformarbeidet omfatte:

- tydelig avklaring av hvilke kompetansebehov Norge har i 2030 og 2040
- tilstrekkelig kapasitet til praksisplasser i både kommunal sektor og spesialisthelsetjenesten
- modeller som sikrer kvalitet i utdanning, ikke kun volum
- gode rammer for simulering, ferdighetstrening og integrering av ny teknologi
- samarbeid mellom helsetjenesten og universitetene om styrking av rekruttering til forskning og utdanning

Økt utdanningskapasitet uten tilsvarende styrking av praksisfeltet og det kliniske undervisningsansvaret vil svekke kvaliteten. Universitetene må derfor involveres når strukturer og finansiering av helsetjenesten endres.

4. Kommunenes nøkkelrolle i utdanning og kompetanse

Sterke og godt organiserte kommunale helse- og omsorgstjenester er en forutsetning for et velfungerende helsevesen og for utdanning av fremtidens helsepersonell. Kommunene har en sentral rolle som utdanningsarena, og bidrar særlig til utvikling av breddekompetanse, generalistforståelse og samhandlingskompetanse hos leger og annet helsepersonell.

En helsereform bør derfor legge til rette for at kommunene kan ivareta denne rollen gjennom:

- tilstrekkelig og forutsigbar tilgang på praksisplasser i den kommunale helse- og omsorgstjenesten
- rammevilkår som gjør det mulig å tilby kvalitetssikret veiledning og oppfølging av studenter
- langsiktige og strukturerte samarbeidsmodeller mellom kommuner og universiteter
- anerkjennelse av praksis i kommunehelsetjenesten som en sentral rekrutteringsarena for fremtidig helsepersonell

Uten en målrettet styrking av kommunenes rolle som utdannings- og praksisarena vil det være krevende å dekke fremtidens kompetansebehov i helsetjenesten.

5. Kunnskapssystemet må være en del av helsereformen

Fremtidens helsetjeneste forutsetter at forskning, innovasjon og implementering av ny kunnskap skjer raskt og systematisk. Dette krever:

- felles strategisk planlegging mellom RHF, kommuner og universiteter
- støtte til nasjonale forskningsinfrastrukturer, biobanker og helsedata
- tydelige mekanismer for å ta i bruk ny kunnskap og fase ut utdatert praksis
- kompetansebygging i både primær- og spesialisthelsetjenesten

Avslutning

Som landets fire medisinske- og helsevitenskapelige fakulteter ønsker vi å bidra konstruktivt til Helsereformutvalgets arbeid gjennom å dele våre faglige perspektiver og erfaringer.

En helhetlig og fremtidsrettet helsereform bør bygge på et tett og forpliktende samarbeid mellom helse- og omsorgstjenestene og kunnskapsinstitusjonene. Universitetene har en sentral rolle i utdanning av helsepersonell, utvikling av ny kunnskap, nasjonal beredskap samt innovasjon og kvalitetsforbedring i tjenestene.

Vi håper våre innspill kan være til nytte for utvalgets videre arbeid, og stiller oss gjerne til disposisjon for videre dialog og faglige bidrag.

Med vennlig hilsen

Siri Forsmo
Dekan
Fakultet for medisin og helsevitenskap
NTNU

Gunbjørg Svineng
Dekan
Det helsevitenskapelige fakultet
UiT

Hanne Harbo
Dekan
Det medisinske fakultet
UiO

Marit Bakke
Dekan
Det medisinske fakultet
UiB

Elektronisk godkjent dokument uten signatur.